

Forhåndsvisning av kravpunktmal: Grunnlagsmal - 2026 - sporbarhet og dyrevelferd, sauehold - seksjon nord - MOP

Veiledning: Denne malen skal benyttes av seksjon produksjonsdyr nord, ved offentlig kontroll av sporbarhet og dyrevelferd i sauehold i 2026.

Hvis sporbarhetstilsynet ikke skal inkludere kontroll av dyrevelferd, skal du ikke bruke denne malen. Da bruker du den samme malen for sporbarhetstilsyn som resten av landet bruker.

Kravpunkt	Regelverk	Utdyping KP	Utdyping i mal	Observasjon	Ok
Merking av sau og geit (EØS-krav)	2019/2035 Art 45 Plikter for driftsansvarlige for holdte sauer og geiter med hensyn til identifikasjonsmerker og -metoder for disse dyrene og deres påsetting og bruk	Du skal kontrollere om: • dyr som er mer enn 12 måneder gamle er merket med ett vanlig og ett elektronisk øremerke (lov for både sauer og geiter), eller med to vanlige øremerker (kun lov for geiter som ikke skal flyttes til andre EØS-stater). Begge merkene skal være godkjent og vise dyrets identifikasjonskode. Det samme gjelder for dyr som er under 12 måneder der driftsansvarlig ikke har til hensikt å flytte dem direkte til et slakteri før de er 12 måneder gamle. (Landdyrs sporbarhetsforskriften § 4, jf. forordning (EU) 2019/2035 artikkel 45 nr. 2 og 48 nr. 3, og § 24.) • dyr som skal flyttes direkte			

		fra fødselsanlegget til et slakteri før de er 12 måneder gamle, er merket som angitt i forrige punkt eller med minst ett vanlig øremerke som enten viser fødselsanleggets registreringsnummer eller dyrets identifikasjonskode. Merket eller merkene skal være godkjent. (Landdyrsporbarhetsforskriften § 4, jf. forordning (EU) 2019/2035 artikkel 45 nr. 1 og 48 nr. 3.) • øremerkene er påsatt dyret i fødselsanlegget og ikke fjernet, endret eller skiftet ut uten tillatelse fra Mattilsynet. (Landdyrsporbarhetsforskriften § 4, jf. forordning (EU) 2019/2035 artikkel 45 nr. 3.) Likevel rett til å inaktivere elektronisk øremerke rett før sending til slakteri (landdyrsporbarhetsforskriften § 30) og rett/plikt til å erstatte et uleselig eller tapt merke - se kravpunktet "Erstatning av identifikasjonsmerker". • eventuelle valgfrie opplysninger kun er gitt på innsiden av vanlige øremerker. (Landdyrsporbarhetsforskriften § 5, jf. forordning (EU)			
--	--	--	--	--	--

		2021/520 vedlegg II del 1 nr. 3, jf. § 21 annet ledd.) NB! Det er merkene dyret skal ha fått ved fødselen som er identifikasjonsmerkene. Et eventuelt hvitt øremerke dyret kan ha i tillegg og koden på dette, identifiserer ikke dyret. NB! Typene/kombinasjonene av identifikasjonsmerker angitt i punktene over er de vanligst brukte i Norge, men andre typer/kombinasjoner kan også være godkjent/mulige. På anlegg med 34 eller færre sauer eller geiter skal du kontrollere alle dyrene. På anlegg med mer enn 34 sauer eller geiter skal du kontrollere et representativt utvalg av dyrene. Utvalget skal bestå av minst det antall dyr som er angitt i gjeldende veileder om offentlig kontroll og reaksjoner ved manglende overholdelse av kravene til identifikasjon og registrering av storfe, sauer og geiter. Dersom du finner ett eller flere avvik fra kravene til identifikasjon og registrering av sauer eller geiter, skal du utvide kontrollen til å omfatte alle dyr på anlegget.			
--	--	--	--	--	--

		NB! HUSK å registrere det totale antallet dyr du har kontrollert i rubrikken for dette.			
Frist for merking av sauer og geiter født i Norge (EØS-krav)	Landdyrsporbarhetsforskriften § 27 Frist for identifikasjon av sauer og geiter født i Norge	Du skal kontrollere om fristen for identifikasjon av sauer og geiter født i Norge er overholdt. Det vil si at dyrene er identifisert innen 30 dager etter fødsel, før de eventuelt har forlatt fødselsanlegget. (Landdyrsporbarhetsforskriften § 27).			
Erstatning av identifikasjonsmerker (EØS-krav)	Landdyrsporbarhetsforskriften § 31 Erstatning av identifikasjonsmerker	Dersom dyr har mistet ett av identifikasjonsmerkene eller har et identifikasjonsmerke som har blitt uleselig, skal du kontrollere om den driftsansvarlige har bestilt erstatningsmerke og om erstatningsmerket blir satt på dyret senest innen 30 dager. Dersom dyr har mistet begge identifikasjonsmerkene eller begge identifikasjonsmerkene har blitt uleselige, skal du kontrollere om den driftsansvarlige har søkt Mattilsynet om tillatelse til å merke dyret på nytt. Dersom tillatelse gis, skal du kontrollere om merkene blir satt på dyret senest innen 30 dager.			

		(Landdyrsporbarhetsforskriften § 31, jf. § 5, jf. forordning (EU) 2021/520 artikkel 19.)			
Krav til dyreholdjournal sau og geit (EØS-krav)	2019/2035 Art 23 Journalføringsplikt for driftsansvarlige for anlegg hvor det holdes storfe, sau, geit og svin	Du skal kontrollere om den driftsansvarlige fører og vedlikeholder en journal med opplysninger om: a. Arter, kategorier, antall, og eventuelt identiteten, av dyr. b. Forflytninger inn og ut av anlegget. (Dyrehelseforskriften § 4, jf. forordning (EU) 2016/429, artikkel 102 nr. 1 bokstav a og b.) Du skal kontrollere om følgende opplysninger er journalført for hvert dyr som skal være merket med identifikasjonskode: a. Identifikasjonskoden b. Registrerings- eller godkjeningsnummeret til opprinnelsesanlegget, dersom dyret kommer fra et annet anlegg). c. Registrerings- eller godkjeningsnummeret til bestemmelsesanlegget, dersom dyret skal flyttes til et annet anlegg. (Landdyrsporbarhetsforskriften § 4, jf. forordning (EU) 2019/2035 artikkel 22.) Du skal kontrollere om følgende opplysninger er			

		journalført for hvert dyr som skal være merket med identifikasjonskode: a. Fødselsdato eller -år. b. Dødsdato, hvis dyret har dødd naturlig, blitt slaktet eller gått tapt på anlegget. c. Type elektronisk merke og hvor det er plassert, dersom dyret er merket elektronisk. d. Den opprinnelige identifikasjonskoden til dyret dersom koden er endret, og årsaken til endring. (Landdyrsporbarhetsforskriften § 4, jf. forordning (EU) 2019/2035 artikkel 23 nr. 1, jf. nr. 2.) Du skal kontrollere om følgende opplysninger er journalført for hver gruppe av dyr som er merket med fødselsanleggets registreringsnummer: a. Registreringsnummeret. b. Antall dyr i gruppen. c. Fødselsdato eller -år. d. Dødsdato, hvis dyrene har dødd naturlig, blitt slaktet eller gått tapt på anlegget. (Landdyrsporbarhetsforskriften § 4, jf. forordning (EU) 2019/2035 artikkel 23 nr. 4, jf. nr. 1 og 2) Ved behov skal du også kontrollere om det er			
--	--	--	--	--	--

		sannsynlig at opplysninger som er journalført om et dyrs fødselsdato eller -år og foreldredyr (se nasjonale krav) samsvarer med dyret som er merket med den aktuelle identifikasjonskoden. For dyr som har dødd eller gått tapt på anlegget skal du i tillegg kontrollere om datoen da dyret døde, gikk tapt eller ble slaktet er journalført. Ved behov skal du også kontrollere om det holdes levende dyr på anlegget med samme identifikasjonskode som et dyr som er journalført som dødt på anlegget.			
Krav til transportdokument sau og geit (EØS-krav)	2019/2035 Art 50 Transportdokument for holdte sauer og geiter som skal flyttes innenfor en medlemsstats territorium	Du skal kontrollere om: • dyr som er flyttet til anlegget fra et annet anlegg i Norge har blitt fulgt av transportdokument. (Dyrehelseforskriften § 4, jf. forordning (EU) 2016/429 artikkel 113 bokstav b.) • transportdokumentet inngår i journalen på anlegget. (Dyrehelseforskriften § 4, jf. forordning (EU) 2016/429 artikkel 102 nr. 1 bokstav c), • Transportdokumentet inneholder opplysninger om: - Dyrets identifikasjonskode eller fødselsanleggets			

		registreringsnummer, avhengig av hva som vises på identifikasjonsmerket. - Type elektronisk merke og plasseringen av dette, hvis brukt på dyret. - Registreringsnummeret til opprinnelsesanlegget og bestemmelsesanlegget. - Antall dyr som flyttes. - Avsendelsesdato. - Transportmiddelets kjennemerke eller registreringsnummer. (Landdyrsporbarhetsforskriften § 4, jf. forordning (EU) 2019/2035 artikkel 50.) NB! Tekniske begrensninger i MATS gjør at Hovedkontoret anbefaler at det inntil videre ikke føres kontroll med transportdokument ved forflytning av sauer eller geiter til/fra utmarksbeite.			
Registrere flytting av dyr i Husdyrregisteret - sau og geit (EØS-krav)	Landdyrsporbarhetsforskriften § 38 Registrering ved flytting av dyr	Du skal kontrollere om følgende opplysninger er registrert for hver flytting av sauer eller geiter til anlegget: b. Registrerings- eller godkjeningsnummeret til avsenderanlegget. c. Ankomstdato d. Samlet antall dyr Du skal kontrollere om følgende opplysninger er registrert for hver flytting av			

		sauer eller geiter fra anlegget: b. Registrerings- eller godkjenningsnummeret til mottakeranlegget. c. Avsendelsesdato d. Samlet antall dyr (Dyrehelseforskriften § 4, jf. forordning 2016/429 artikkel 113 nr. 1 bokstav c og landdyrsporbarhetsforskriften § 38 annet ledd bokstav b-d) NB! Tekniske begrensninger i MATS gjør at det foreløpig bare er mottakeren som kan registrere flytting av sauer eller geiter i Husdyrregisteret. Før det teknisk er lagt til rette for det, skal det ikke registreres/håndteres som regelbrudd dersom avsenderen ikke har registrert/bekreftet flyttingen.			
Frist for registrering av hendelser er 7 dager (sau og geit) (EØS-krav)	Landdyrsporbarhetsforskriften § 39 Frister for registrering	Du skal kontrollere om flytting av sauer eller geiter til eller fra anlegget er registrert innen 7 dager etter at hendelsen fant sted.			
Tidsrom for oppbevaring av journaler (sau og geit) (EØS-krav)	Landdyrsporbarhetsforskriften § 16 Tidsrom for oppbevaring av journaler	Du skal kontrollere om journalen foreligger på anlegget og om den øyeblikkelig kan legges fram når du ber om det. (Dyrehelseforskriften § 4, jf. forordning (EU) 2016/429 artikkel 102 nr. 3 bokstav a)			

		Du skal kontrollere om journalføringspliktige opplysninger oppbevares på anlegget (identifikasjon, vet. attester, helseopplysninger, flytting av dyr, egenerklæringer osv.) i minimum 10 år. (Landdyrsporbarhetsforskriften § 16 første ledd)			
Skrapesjuketilsyn	Forskrift om TSE § 2 Overførbare spongiforme encefalopatier (TSE)	jf. TSE-forordning art. 15 jf. vedlegg VIII kapittel A, del A, punkt 3. Norge har fått godkjent vårt nasjonale program for bekjempelse av skrapesjuka. Et av elementene i programmet er at det skal gjennomføres skrapesjuka-inspeksjon hvert 10. år i anlegg med småfe. Dette er et spesialpunkt uten forvaltningsmessig oppfølging for telling og fordi det handler om hva MT skal gjøre når de er på inspeksjon. Ved avvik må gjeldende kravpunkt for bondens forpliktelser brukes. En skrapesjuka-inspeksjon omfatter følgende: 1. Informere bonden om - kliniske symptomer, mulige smitteveier og inkubasjonstid - forskjell mellom klassisk og atypisk skrapesjuka			

		- utbredelse i Norge, forskjeller i konsekvenser avhengig av om det er klassisk eller atypisk skrapesjuka - meldeplikt, samt motivere bonden til å melde fra om klinisk mistenkelige dyr, dyr som har dødd eller blitt avlivet og importerte dyr som skal sendes til slakt 2. Kontrollere bondens registreringer med vekt på selvdøde dyr og om det foreligger tillatelse til forflytning av dyr.			
Brannsikring	Forskrift om velferd for småfe § 16 Brannsikring	Materialer, konstruksjoner etc skal utformes med tanke på å forebygge brann. Det skal være brannslanger eller tilstrekkelig antall håndslukkeapparater i alle bygninger med småfe. Slukkeutstyr skal kontrolleres regelmessig. Krav om slukkeutstyr gjelder ikke når det er åpenbart unødvendig. Det skal gjennomføres faglig kontroll av elektrisk anlegg minimum hvert tredje år.			
Brannvarsling	Forskrift om velferd for småfe § 16 Brannsikring	I bygninger med småfe skal det være installert egnet brannvarslingsanlegg. Kravet gjelder ikke for småfehold med færre enn 30			

		vinterfórede dyr eller når brannvarslingsanlegg er åpenbart unødvendig. Jf gjeldende tolkning av bestemmelsen om når brannvarslingsanlegg anses å være åpenbart unødvendig.			
Drikkevann	Forskrift om velferd for småfe § 20 Fôr og vann	Småfe skal ha kontinuerlig tilgang til vann. Vann skal ikke lagres og plasseres slik at kvaliteten forringes.			
Fôr	Forskrift om velferd for småfe § 20 Fôr og vann	Småfe skal ha fôr som i mengde og kvalitet dekker næringsbehovet, og som er av god hygienisk kvalitet. Alles kal kunne ete samtidig, med mindre det gis fri tilgang på fôr. Fôr skal lagres og plasseres slik at kvaliteten ikke forringes, og kraftfôr skal lagres slik at dyr ikke kan komme til det. Krav om tilstrekkelig beitegrunnlag.			
Sykdom og skade	Forskrift om velferd for småfe § 21 Sykdom og skade	Det skal arbeides for å forebygge sykdom og skade hos dyrene, og etableres hensiktsmessig smittebeskyttelse. Syke eller skadde dyr skal behandles på forsvarlig måte, evt avlives hvis behov. Veterinær skal konsulteres ved behov.			

Flytting av sauer - Egenerklæring og veterinærattest	Landdyrforflytningsforsk riften § 19 Tilleggsdokumentasjon ved forflytning av sauer i Norge	Tilleggsdokumentasjon ved flytting av sauer til annet eller nytt anlegg med småfe: - Egenerklæring må bekrefte minimum TSE klasse 3 i avsenderanlegg og ikke mistanke om sykdommer listet opp i forskriften. - Hunndyr av sau som flyttes til et annet anlegg med småfe skal følges av dokumentasjon som bekrefter at tester for lentivirus er tatt med negativt resultat (se vedlegg V) - Sau som flyttes over fylkesgrensen skal følges av veterinærattest. Veterinærattesten skal bekrefte at dyrene som skal flyttes har gjennomgått en klinisk undersøkelse og ikke har tegn til smittsom sykdom, at det ikke er mistanke om smittsom sykdom i anlegget og at testene i vedlegg V er tatt med negativt resultat. Ved livdyrsamarbeid skal egenerklæringen og veterinærattesten bekrefte helsestatusen i alle anleggene i livdyssamarbeidet.			

		Egenerklæring og veterinærattest skal ikke være eldre enn 7 dager.			
Forbud mot flytting av hunndyr av småfe mellom anlegg	Landdyrforflytningsforskriften § 17 Forflytning av småfe i Norge	Hunndyr av småfe kan ikke flyttes mellom anlegg uten tillatelse fra Mattilsynet. Husk særforordning for foter og mædi.			
Forbud mot flytting av småfe over regiongrenser	Landdyrforflytningsforskriften § 17 Forflytning av småfe i Norge	Forbud mot flytting over regiongrenser. Som unntak fra dette kan Mattilsynet etter søknad gi tillatelse til at småfe flyttes fra områdene nevnt i annet ledd til utmarksbeiter for inntil 10 år. Dersom det er nødvendig å opprettholde bevaringsverdige raser og andre raser med få dyr, er det også mulig å gi unntak i noen områder. Husk særforordning for foter og mædi.			
Forbud mot å flytte dyr fra et anlegg som ikke er overvåket gjennom nasjonale programmer til et overvåket anlegg	Landdyrforflytningsforskriften § 11 Nasjonale overvåkingsprogrammer , isolasjon og undersøkelse	Landdyr som kommer fra et anlegg som ikke er overvåket gjennom nasjonale programmer for sykdommene som nevnt i vedlegg I, skal ikke flyttes til et overvåket anlegg før dyrets smittestatus er undersøkt og Mattilsynet har funnet resultatet fra undersøkelsen			

		tilfredsstillende. Dette dreier seg i hovedsak om dyr fra utenlandske anlegg til norske.			
Forbud mot å flytte dyr til anlegg med småfe som tilhører en høyere TSE-klasse	Landdyrforflytningsforskriften § 16 Klassifiserings- og forflytningsbestemmelser for å forebygge TSE hos småfe i Norge	Småfe kan ikke flyttes til et anlegg med småfe som tilhører en høyere klasse enn småfe på anlegget dyret kommer fra. Småfe på avsenderanlegget må minst være i TSE-klasse 3.			
Journalføring av helseopplysninger	Landdyrsporbarhetsforskriften § 15 Journalføring av helseopplysninger om storfe, sauer, geiter, svin, fjørfe, dyr av kamelfamilien, hjortedyr eller kaniner	Journalføring av helseopplysninger om storfe, sauer, geiter, svin, fjørfe, dyr av kamelfamilien, hjortedyr eller kaniner Helseopplysninger som skal journalføres. • Sykdommer og skader hos dyrene og mulig årsak. • Behandling av sykdommer og skader hos dyrene. • Mulig dødsårsak eller årsak til avlivning for dyr som dør naturlig eller avlives. • Det forebyggende helsearbeidet i anlegget. Helseopplysninger skal journalføres og følge dyret. Gjelder også næringsretta anlegg med rein og kanin.			
Krav til dyreholdjournal sau og geit (nasjonale krav)	Landdyrsporbarhetsforskriften § 10	Du skal kontrollere om følgende opplysninger er			

	Journalføring av opplysninger om storfe, sauer og geiter	journalført: a. Identifikasjonskodene til foreldredyrene for hvert dyr som er individuelt identifisert. b. En oversikt over hanndyr som brukes i avl på flere anlegg, hvis relevant. (Landdyrsporbarhetsforskriften § 10 annet ledd) Du skal kontrollere om følgende opplysninger er journalført for hver gruppe av sauer eller geiter som er flyttet til eller fra anlegget: a. navnet og adressen til den driftsansvarlige på henholdsvis avsenderanlegget eller mottakeranlegget. b. Det samlede antallet dyr i gruppen. (Landdyrsporbarhetsforskriften § 12 annet ledd) Du skal kontrollere om følgende oppbevares i journalen på anlegget: • Identitetskortet til hanndyr som har vært brukt til naturlig bedekning på flere anlegg i løpet av bedekningssesongen, dersom sesongen er over. • veterinærattester og egenerklæring som kreves for dyr som er flyttet til anlegget fra andre anlegg i Norge,			
--	---	--	--	--	--

		(Landdyrsporbarhetsforskriften § 14 første og annet ledd) Du skal kontrollere om følgende opplysninger blir journalført om hvert dyr som skal være identifisert og holdes i anlegg med næringsrettet dyrehold: a. Sykdommer og skader og mulig årsak. b. Behandling av sykdommer og skader. c. Mulig dødsårsak eller årsak til avlivning, dersom dyret er dødt eller avlivet. Videre skal du i anlegg med næringsrettet dyrehold kontrollere om det journalføres opplysninger om det forebyggende helsearbeidet i anlegget. (Landdyrsporbarhetsforskriften § 15 første ledd, jf. § 15 annet og fjerde ledd).			
Krav til dyreholdjournal sau og geit (utvidet) (EØS-krav)	2016/429 Art 102 Plikt for driftsansvarlige for andre anlegg enn anlegg for avlsmateriale, til å føre journaler	Du skal kontrollere om den driftsansvarlige fører og vedlikeholder en journal med opplysninger om: c. Dokumenter ved forflytninger d. Dødelighet e. Biosikkerhetstiltak, overvåking, behandlinger, testresultater og andre relevante opplysninger for dyrene, produksjonstypen, og anleggets type og størrelse.			

		f. Resultatene av dyrehelsebesøk. (Dyrehelseforskriften § 4, jf. forordning (EU) 2016/429, artikkel 102 nr. 1 bokstav c-f. Ikke ansett for å være obligatorisk å kontrollere regelmessig fordi ikke nevnt i forordning (EU) 2016/429 artikkel 108(3)(c))			
Meldeplikt TSE	Dyrehelseforskriften § 21 Meldeplikt som ledd i overvåkningen av TSE	Driftsansvarlig, veterinær, transportør og slakteri skal melde fra når storfe eldre enn 48 mnd, hjort eldre enn 12 mnd og småfe eldre enn 18 mnd har dødd eller blitt avliva. Slakteriet skal ha melding minst tre dager i forveien når dyr innført fra andre land skal slaktes.			
Merking av sau og geit (nasjonale krav)	Landdyrsporbarhetsforskriften § 32 Merking av sauer, geiter, dyr av kamelfamilien og hjortedyr som er overdratt fra andre driftsansvarlige i Norge eller flyttet til Norge fra en annen EØS-stat	Du skal kontrollere om dyr som er overdratt fra en annen driftsansvarlig i Norge er påsatt et godkjent hvitt øremerke i tillegg til identifikasjonsmerkene senest 7 dager etter at overdragelsen fant sted og før dyret eventuelt flyttes til et nytt anlegg. Du skal kontrollere om dyr som er flyttet til Norge fra en EØS-stat er påsatt et godkjent lakserødt øremerke i tillegg til identifikasjonsmerkene senest			

		7 dager etter at dyret kom til anlegget og før dyret eventuelt flyttes til et nytt anlegg. (Landdyrsporbarhetsforskriften § 32 første, tredje, fjerde, femte, sjette og åttende ledd.) NB! Det hvite eller lakserøde øremerket og koden på dette identifiserer ikke dyret.			
TSE-klassifisering	Landdyrforflytningsforskriften § 16 Klassifiserings- og forflytningsbestemmelser for å forebygge TSE hos småfe i Norge	TSE-klassifisering er avhengig av at meldeplikten er oppfylt. Småfe kan ikke flyttes til anlegg med høyere TS-klasse enn anlegget de kommer fra. Avsenderanlegg må være minst TSE-klasse 3.			